

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 13/18
Luxemburg, 20 februarie 2018

Concluziile avocatului general în cauza C-441/17
Comisia/Polonia

Potrivit avocatului general Yves Bot, deciziile de gestionare forestieră privind situl Natura 2000 Puszcz Białowieska adoptate de Polonia încalcă dreptul Uniunii

Aceste decizii sunt susceptibile în mod necesar să determine o deteriorare a siturilor de reproducere a speciilor protejate.

În 2007, Comisia a aprobat, în conformitate cu Directiva Habitare¹, desemnarea sitului Natura 2000 Puszcz Białowieska, care cuprinde în special cele trei districte forestiere Białowieża, Browsk și Hajnówka, ca „sit de importanță comunitară”, ca urmare a prezenței unor habitate naturale și a unor habitate ale anumitor specii de animale și de păsări a căror protecție este prioritară. Acest sit constituie de asemenea o „zonă de protecție specială” a păsărilor, desemnată în conformitate cu Directiva păsări². Acest sit Natura 2000 Puszcz Białowieska reprezintă una dintre pădurile naturale cel mai bine conservate din Europa, caracterizându-se prin cantități mari de arbori bătrâni, în special seculari, și de lemn mort.

Ca urmare a răspândirii constante a gândacului tipograf³, ministrul polonez al mediului a autorizat în 2016, pentru perioada cuprinsă între 2012 și 2021, triplarea efectivă a exploatării lemnului numai în districtul forestier Białowieża, precum și operațiuni de gestionare forestieră activă, precum tăierile sanitare, operațiuni de reîmpădurire și tăieri de întinerire, în zone în care orice intervenție era până atunci exclusă. Apoi, în 2017, directorul general al Oficiului Pădurilor a adoptat pentru cele trei districte forestiere Białowieża, Browsk și Hajnówka, decizia nr. 51 „privind tăierea arborilor colonizați de gândacul tipograf și recoltarea arborilor care constituie amenințări pentru securitatea publică și care presupun un risc de incendiu, în toate categoriile de vârstă a arboreturilor din districtele forestiere (...)”. Astfel, s-a procedat la înlăturarea arborilor uscați și a arborilor colonizați de gândacul tipograf în aceste trei districte forestiere într-o zonă de aproximativ 34 000 de hectare, situl Natura 2000 Puszcz Białowieska întinzându-se pe 63 147 de hectare.

Apreciind că autoritățile poloneze au omis să se asigure că aceste operațiuni de gestionare forestieră nu vor aduce atingere integrității sitului Natura 2000 Puszcz Białowieska, Comisia a formulat, la 20 iulie 2017, o acțiune prin care solicita să se constate că Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivelor Habitare și Păsări⁴.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Yves Bot propune Curții să constate că Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile care rezultă din aceste directive.

¹ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO 1992, L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2013/17/UE a Consiliului din 13 mai 2013 (JO 2013, L 158, p. 193).

² Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatică (JO 2010, L 20, p. 7), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/17.

³ Este vorba despre o specie de insectă coleopteră dăunătoare, care colonizează în principal molizii.

⁴ Pe de altă parte, Comisia a solicitat Curții să dispună ca Polonia, în așteptarea hotărârii Curții prin care aceasta se va pronunța pe fond, să înceteze, cu excepția situației unei amenințări pentru securitatea publică, operațiunile de gestionare forestieră activă în anumite habitate și arboreturi, precum și înlăturarea molizilor seculari morți și tăierea de arbori în cadrul creșterii volumului de lemn exploatabil pe situl Puszcz Białowieska. Comisia a completat această cerere solicitând dispunerea plății unei penalități cu titlu cominatoriu în cazul nerespectării ordinelor pronunțate. Prin ordonanța din 20 noiembrie 2017, Curtea a admis această cerere (a se vedea [CP nr. 122/17](#)).

Avocatul general începe prin a aminti că Directiva habitate urmărește ca statele să ia măsuri de protecție adecvate pentru a menține caracteristicile ecologice ale siturilor care adăpostesc habitatele naturale. Astfel, trebuie stabilite măsuri de conservare necesare pentru ariile speciale de conservare și trebuie respectate cerințe speciale atunci când trebuie adoptat un plan sau un proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria.

Avocatul general apreciază, pe de o parte, că Polonia nu a pus în aplicare măsurile necesare pentru conservarea sitului Natura 2000 Puszcza Białowieska. Acesta arată, mai întâi, că respectiva constatare poate fi dedusă din însăși natura măsurilor adoptate de autoritățile poloneze care au determinat pierderea unei părți a arboreturilor. În continuare, notează că acestea nu pot fi justificate printr-o răspândire fără precedent a gândacului tipograf ca urmare a divergenței opiniilor științifice cu privire la caracterul lor adecvat. În sfârșit, arată că aceste măsuri sunt considerate drept potențiale pericole pentru conservarea habitatelor și a speciilor protejate într-un plan de gestionare (Planul Zadań Ochronnych, „PZO”), adoptat de autoritățile naționale în 2015⁵. Potrivit acestuia, măsurile contestate au drept potențială consecință lipsirea de efect a acestui PZO și chiar faptul de a permite autorităților poloneze nerespectarea dispozițiilor acestuia. În aceste condiții, avocatul general propune Curții să constate că Polonia a încălcat obligațiile care îi revin, în acest sens, atât în temeiul Directivei habitate, cât și în temeiul Directivei păsări.

Pe de altă parte, după ce a constatat că a susținut de asemenea că măsurile în discuție ar reprezenta un plan sau un proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului Natura 2000 în sensul Directivei habitate, avocatul general amintește că un asemenea plan sau proiect, dacă ar putea afecta în mod semnificativ aria, trebuie supus, mai întâi, unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului protejat, pentru a putea fi autorizat apoi în cazul în care nu aduce atingere integrității acestui sit. Avocatul general apreciază că din simpla examinare a cronologiei deciziilor în litigiu și a coerenței înscrisurilor justificative prezentate rezultă că nu s-a putut proceda la evaluarea impusă de directiva habitate, ceea ce este un fapt suficient pentru a considera că Polonia a încălcat obligațiile care îi revin, și în acest sens, în temeiul Directivei habitate.

Acesta arată că decizii diferite au fost adoptate cu puțin înaintea celei din 2016 în cadrul PZO din 2015 pentru arborii colonizați de gândacul tipograf. Notează că, deși trebuie găsit un anumit echilibru între măsurile de gestionare activă și măsurile de gestionare pasivă care privesc combaterea răspândirii acestei insecte pentru a îndeplini obiectivele de conservare vizate în Directivele habitate și păsări, această evaluare comparativă nu se regăsește nicidecum în prevederile deciziei nr. 51 adoptate în 2017, întrucât ea permite punerea în aplicare fără restricții a măsurilor de tăiere și de înlăturare a arboreturilor. Subliniază că rămâne de dovedit că răspândirea gândacului tipograf a fost favorizată de volumele de lemn exploatare între 2012 și 2015 în timp ce în districtul forestier Białowieża acestea au rămas identice cu cele din anii precedenți. Constată că în aceeași zi cu decizia din 2016 a fost adoptat un program de remediere cu scopul de a evalua, pentru viitor, măsurile adoptate, că evaluarea din 2015 prezentată nu are ca obiect incidențele măsurilor de gestionare forestieră asupra conservării și a integrității sitului Natura 2000 Puszcza Białowieska în ansamblu și că se întemeiază pe o bază de date care datează din 2012.

Pe de altă parte, avocatul general adaugă că, în orice caz, nu au fost îndeplinite cerințele Directivei habitate nici în materie de evaluare, astfel cum sunt interpretate de Curte, întrucât, la data adoptării deciziilor în litigiu, persista o controversă științifică cu privire la metodele adecvate pentru combaterea răspândirii gândacului tipograf.

Apreciază de asemenea că principiul precauției, integrat în Directiva habitate, a fost de asemenea încălcat, întrucât, la momentul adoptării măsurilor contestate, realitatea și gravitatea potențialelor

⁵ La 6 noiembrie 2015, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (directorul regional pentru protecția mediului din Białystok, Polonia) a adoptat un Plan Zadań Ochronnych (plan de gestionare), care stabilește obiectivele de conservare privind situl Natura 2000 Puszcza Białowieska pentru teritoriul celor trei districte forestiere Białowieża, Browsk și Hajnówka. Acest plan este un act de drept local.

riscuri de nerespectare a conservării și a integrității sitului Natura 2000 Puszcza Białowieska nu erau complet identificate, evaluate și, eventual, înlăturate.

Avocatul general subliniază, de asemenea, întrucât autoritățile poloneze au invocat motive de siguranță publică în scopul de a justifica adoptarea și punerea în aplicare a măsurilor în litigiu, că ele presupun că s-a procedat la o evaluare a incidențelor planului sau proiectului ale cărei concluzii trebuie să fie negative și că nu există soluții alternative. În acest caz, trebuia ca autoritățile poloneze să evalueze recurgerea la măsuri alternative sau compensatorii față de măsurile de gestionare forestieră adoptate și puse în aplicare. Or, niciuna dintre aceste prescripții nu a fost respectată.

În sfârșit, ca urmare a considerațiilor sale referitoare la încălcarea cerințelor privind evaluarea operațiunilor de gestionare forestieră în discuție, avocatul general concluzionează că aceste operațiuni sunt susceptibile în mod necesar să determine o deteriorare a siturilor de reproducere a speciilor protejate care trăiesc pe situl Natura 2000 Puszcza Białowieska.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua prezentării.

Persoana de contact pentru presă: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106